

**JAVNA USTANOVA 'NACIONALNI PARK BRIJUNI'
ODSJEK ZA ZAŠTITU KULTURNIH DOBARA
IZVJEŠTAJ O RADU ZA 2021. GODINU**

Javna ustanova 'Nacionalni park Brijuni', Brijuni, 52100 Pula, tel: +385 (0) 52 525 888,
www.np-brijuni.hr/, kultura@np-brijuni.hr

IZVJEŠĆE O RADU ZA 2021. GODINU

1. SKUPLJANJE GRAĐE

1.3. Darovanje

Zbirka nacrtta i karata

Skizze für die Neuen Hotelanlagen in Brioni iz 1905. god., poklon Reinera Christiana Opokua, Berlin (BRI/PL-1498).

Zbirka umjetnina

Marko Človek, *Lažna arheologija*, keramika, metal, 2020., poklon po izložbi

1.6. Ustupanje

Knjiga pohrane

Originalni rukopis Roberta Zuffara *Insel Brioni. Errinnerungen*, na čuvanje i uporabu predao unuk autora Georg Dietmayer (POH-1/2021).

Hugo Charlemont, *Portret Ide Zuffar*, olovka, 1906., na čuvanje i uporabu predao Georg Dietmayer (POH-2/2021).

Ida Zuffar?, *Portret majke*, olovka, 1910., na čuvanje i uporabu predao Georg Dietmayer (POH-3/2021).

2. ZAŠTITA

2.1. Preventivna zaštita

Redovito se provjeravaju mikroklimatski uvjeti u izložbenim prostorima i čuvaonicama muzejske građe.

Postavljena su automatska vrata na ulazu u stalni postav *Izložbe fotografija Josip Broz Tito na Brionima*.

Postavljeni su novi prozori u prostorima čuvaonica.

Nabavljeni su novi okviri za povremene izložbe.

Provadena je fumigacija starih kočija. Fumigaciju je provela tvrtka Dezinsekcija d.o.o. iz Rijeke.

Pretpovijesna zbirka

Dio arheološkog materijala pregledan je i pohranjen u kašete i na nove metalne police.

Antička zbirka

Dio amfora postavljen je na nove metalne nosače.

Zbirka kastrum

Predmeti od metala nakon fotografiranja preventivno su zaštićeni vakumiranjem (177 predmeta).

Srednjovjekovna zbirka

Dio arheološkog materijala pregledan je i pohranjen u kašete i na nove metalne police.

Zbirka kamenih spomenika

Kameni ulomci koji se nalaze u parku vile Lovorke preventivno su očišćeni (BRI/L-136, BRI/L-137, BRI/L-139, BRI/L-140, BRI/L-141, BRI/L-142).

Zbirka hotelskog posuđa

Provjeno je godišnje čišćenje predmeta od alpake izloženih u hotelskim vitrinama (51 kom).

Predmeti od alpake koji se nalaze u čuvaonici očišćeni su i preventivno zaštićeni beskiselinskim papirom (1150 kom).

Zbirka namještaja

Predmeti su pregledani, prebrisani i preventivno zaštićeni beskiselinskim papirom (BRI/N-1, BRI/N-2, BRI/N-3).

Radi suzbijanja crvotočine dio drvenih predmeta podvrgnut je fumigaciji (BRI/N-19, BRI/N-24, BRI/N-25). Fumigaciju je provela tvrtka Dezinsekcija d.o.o. iz Rijeke.

Zbirka tiskane građe

Predmeti su preventivno zaštićeni beskiselinskim papirom odnosno pohranjeni u beskiselinske košuljice (108 predmeta).

Zbirka sporta

Predmeti u beskiselinskim kutijama pohranjeni su na nove police.

Etnografska zbirka

Predmeti od tekstila te kožna obuća pregledani su te je po potrebi zamijenjen beskiselinski papir (530 predmeta).

Radi suzbijanja crvotočine dio drvenih predmeta podvrgnut je fumigaciji (BRI/E-15, BRI/E-16, BRI/E-19, BRI/E-528, BRI/E-529, BRI/E-530, BRI/E-531, BRI/E-694). Fumigaciju je provela tvrtka Dezinsekcija d.o.o. iz Rijeke.

Zoološka zbirka

Redovitu jesensku preventivnu zaštitu proveli su djelatnici Hrvatskog prirodoslovnog muzeja iz Zagreba koji su očistili 306 preparata u 19 diorama i dva atrija stalnog zoološkog postava te u zoološkoj čuvaonici.

2.2. Konzervacija

Provedeni su konzervatorsko-restauratorski radovi na brončanoj skulpturi Frana Kršinića *Žena s mijehom* (BRI/U-284). Radove su u okviru projekta *Novo ruho Brijuna* proveli djelatnici tvrtke Kvinar d.o.o. iz Podstrane Jelena Tomasović Grbić, Ela Mrduljaš Kutlača i Karmen Milić.

Provedeni su konzervatorsko-restauratorski radovi na tehničkoj opremi Kompresorske stanice. Radove je u okviru projekta *Novo ruho Brijuna* proveo *Ferrum, obrt za restauraciju, popravak i održavanje proizvoda od metala*, Zagreb.

2.4. Ostalo

Provedeni su zaštitni radovi na kapelici s mozaikom (BRI/U-327) uz vilu Pavu. Radove je provela tvrtka *Kapitel d.o.o.*, Žminj.

Provđeno je arheološko pretraživanje podmorja radi postavljanja podmorskog kabelskog voda 10 kV između Fažane i Velog Brijuna. Pretraživanje je izvršeno pod vodstvom Ide Koncani Uhač iz Arheološkog muzeja Istre.

Provđen je arheološki nadzor na sljedećim lokacijama:

Luka, Mali Brijun, siječanj-srpanj.

Kompresorska stanica, Veli Brijun, lipanj-studeni.

Vila Dubravka, Veli Brijun, siječanj-svibanj.

Provđeni su radovi na sanaciji torpedo baterije na otoku Mali Brijun u sklopu Programa zaštite i očuvanja nepokretnih kulturnih dobara financiranog od strane Ministarstva kulture i medija za javne potrebe u kulturi RH za 2021. Saniran je potporni obalni zapadni zid torpedo baterije, a vrijednost radova iznosi 276.585,97 kn. Završno izvješće podneseno je 15.12.2021.

S Arheološkim muzejom Istre iz Pule sklopljen je sporazum o suradnji u vezi pregleda, sortiranja i primarnih zahvata čišćenja, spajanja i konsolidacije kamenih ulomaka s lokaliteta kastrum.

3. DOKUMENTACIJA

3.1. Inventarna knjiga

Zbirka kastrum – upis predmeta, 2331 inventarnih jedinica, M++

- fotografirano je 5600 predmeta i povezano u M++

Numizmatička zbirka - upis predmeta, 30 inventarnih jedinica, M++

Zbirka nacrta i karata- upis predmeta, 1 inventarna jedinica, M++

Zbirka tiskane građe – upis predmeta, 108 inventarnih jedinica, M++

- fotografirano je 108 predmeta i povezano s upisima u M++-u

Zbirka hotelskog posuđa - upis predmeta, 192 inventarne jedinice, M++

- fotografirano je 192 predmeta i povezano s upisima u M++-u

Zbirka umjetnina - upis predmeta, 1 inventarna jedinica, M++

Knjiga pohrane – 3 upisa, M++

3.7. Planoteka i fond dokumentacijskih crteža

Dio građe je digitaliziran, 278 upisa, S++

3.9. Ostalo

Filmoteka – 199 upisa, S++

Izložbe – 1 upis, S++

Pedagoška djelatnost - 55 upisa, S++

Izdavačka djelatnost – 2 upisa, S++

Konzervatorsko-restauratorski postupci – 3 upisa, S++

Dokumenti – 12 upisa, S++

4. KNJIŽNICA

4.1. Nabava

Darivanjem je knjižnični fond povećan za 6 knjiga.

6. STRUČNI RAD

6.5. Posudbe i davanje na uvid

Maja Čuka, Arheološki muzej Istre, Pula: *Pretpovijesna zbirka – za izradu doktorskog rada Eneolitik u Istri.*

Klara Pustijanac, Svetvinčenat, *Zbirka starih nacrta i karata, Zbirka razglednica*, za potrebe izrade konzervatorske podloge/studije za zimski bazen.

Tatjana Mandić Bulić, Pula Herculanea, *Zbirka starih nacrta i karata, Zbirka razglednica*, za potrebe izrade doktorske disertacije *Dendrološka i perivojna baština NP Brijuni.*

Savo Marković, Bar, Crna Gora, *Zbirka razglednica*, za članaka o Markusu Samuelisu.

Lido Sošić, *Studio KAPPO d.o.o.*, Rovinj, *Zbirka starih nacrta i karata, Zbirka razglednica*, za potrebe izrade krajobrazno konzervatorske studije mauzoleja obitelji Kupelwieser.

Reiner Christian Opoku, Berlin, *Zbirka razglednica, Zbirka umjetnina, Zbirka starih nacrta i karata, Zbirka fotografija*, za izradu monografije o Brijunima.

Bernard Franković, *Sveučilište Jurja Dobrile*, Pula, *Zbirka starih nacrta i karata*, za pisanje članka.

Višnja Šteko, *Zelena infrastruktura d.o.o.*, Zagreb, dokumentacija Međunarodnih radionica studenata arhitekture fortifikacija vezana za zelenilo u luci te oko baraka za potrebe izrade krajobrazno-konzervatorske podloge.

Egbert Peinhopf, Austria, *Zbirka umjetnina, Zbirka fotografija, Zbirka razglednica*, za knjigu *Als Istrien noch bei Österreich war.*

6.6. Sudjelovanje na kongresima i savjetovanjima

Dana 6. svibnja kustosica Snežana Smolić sudjelovala je sa izlaganjem *Fortification Architecture in Brijuni National Park* na međunarodnoj znanstvenoj konferenciji *Sustainable Valorisation of Fortified Heritage - European Best Practice*. Online konferencija održana je u organizaciji Sveučilišta Juraj Dobrila iz Pule.

6.8. Stručno usavršavanje

Dana 12. siječnja kustosica Odsjeka za zaštitu kulturnih dobara sudjelovala je na online radionici o osnovnim postupcima pri dokumentiranju muzejskih predmeta u računalnom okruženje u organizaciji MDC-a i Link2.

Dana 26. studenog djelatnice Odsjeka za zaštitu kulturnih dobara sudjelovale su na radionici za reviziju Plana upravljanja.

6.9. Stručna pomoć i konzultacije

Felix Hosp, novinar, informacije o brijunskoj kulturno-povijesnoj baštini za potrebe snimanja filma.

Andreja Mesarić, Karlov univerzitet, Prag, informacije o fotografskoj građi vezanoj za Hagenebeckov zoološki vrt na Brijunima.

Veronika Kalex, Regensburg, informacije o literaturi vezanoj za razdoblje Paula Kupelwiesera.

Anthony John Perrottet, novinar *Smithsonian Magazine*, informacije o brijunskoj kulturno-povijesnoj baštini za potrebe pisanja članka.

Dijana Marić, Zagreb, informacija o boravku britanske kraljice Elizabete II na Brijunima.

Reiner Christian Opoku, Berlin, stručna pomoć i konzultacije za izradu monografije o Brijunima.

Karmen Fio Firi, Geološki odsjek PMFa, Zagreb, pomoć tijekom terenskog obilaska za potrebe istraživanja mikrofossilnih ostataka na lokacijama s otiscima stopala dinosaure.

6.11. Djelovanje u strukovnim društvima

Društvo muzealaca i galerista Istre

6.12. Informatički poslovi muzeja

Kontinuirano se radi na digitalizaciji muzejske građe i dokumentacije.

Na novoj mikrostranici Javne ustanove 'Nacionalni park Brijuni' pod nazivom 'Aktivnosti parka' na kojoj se predstavlja rad Stručne službe dio koje je i Odsjek za zaštitu kulturnih dobara, objavljeni su slijedeći tekstovi vezani uz brijunsku kulturno-povijesnu baštinu:

Baterija Monte Peneda/Giacone

<https://www.np-brijuni.hr/hr/aktivnosti-parka/baterija-monte-penedagiacone>

Motorna jahta Podgorka

<https://www.np-brijuni.hr/hr/aktivnosti-parka/motorna-jahta-podgorka>

Kako se igrao polo na Brijunima

<https://www.np-brijuni.hr/hr/aktivnosti-parka/kako-se-igrao-polo-na-brijunima>

Zastava britanske princeze Margarete

<https://www.np-brijuni.hr/hr/aktivnosti-parka/zastava-britanske-princeze-margarete>

Brioni Insel-Zeitung

<https://www.np-brijuni.hr/hr/aktivnosti-parka/brioni-insel-zeitung>

Brioni rivista illustrata di sport e mondanità

<https://www.np-brijuni.hr/hr/aktivnosti-parka/brioni-rivista-illustrata-di-sport-e-mondanita>

Snimanje torpedo baterije na Malom Brijunu

<https://www.np-brijuni.hr/hr/aktivnosti-parka/snimanje-torpedo-baterije-na-malom-brijunu>

Izložba *Osjetila* Marka Človeka - Međunarodni dan muzeja, 18. svibnja

<https://www.np-brijuni.hr/hr/aktivnosti-parka/izlozba-osjetila-senses-akademskog-kipara-marka-cloveka>

6.13. Ostalo

U sklopu projekta *Novo ruho Brijuna* u okviru Operativnog programa 'Konkurentnost i kohezija 2014. – 2020' izrađeno je i na otoke Veli Brijun, Mali Brijun, Sv. Jerolim te Kozada postavljeno 12 novih interpretacijskih ploča kulturno-povijesne tematike. Info ploče *Ljetno kino*, *Kupelwieserov mir*, *Gradina*, *Živa voda*, *Solana* postavljene su na Velom Brijunu, *Mali Brijun* na istoimenom otoku, *Hans Wildi i Paul Kupelwieser*, *Crkva i samostan Svetog Jerolima*, *Kamenolomi* te *Fažanski kanal* na Sv. Jerolimu, te *Kozada* i *Fažanski kanal* na otoku Kozada.

S Muzejom Jugoslavije iz Beograda potpisani je sporazum o suradnji na realizaciji projekata i korištenju umjetničkog i povijesno-dokumentarnog materijala.

S Fondom za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost potписан je sporazum o financiranju izrade projektne dokumentacije za uređenje poučnih šumskih staza *Čufarova staza* i *Kosir*.

Izrađena je izjava o vremenu izgradnje spremišta za brodice s pomoćnim objektom u sjevernom dijelu uvale Dobrika.

Izrađena je slijedeća dokumentacija:

Mauzolej obitelji Kupelwieser, Krajobrazno-konzervatorski elaborat, *Studio za Krajobraznu Arhitekturu, Prostorno Planiranje, Okoliš, d.o.o.*, Rovinj.

Geodetski snimak baterije Monte Peneda/Giacone, *Geogrupa d.o.o.*, Pula.

Obalna topnička baterija Monte Peneda/Giacone na Velikom Brijunu, Konzervatorska podloga za obnovu i revitalizaciju baterije, Ured ovlaštene arhitektice Klara Pustijanac, Svetvinčenat.

Krajobrazna studija uređenja okućnica objekata i šetnica u uvali Sv. Mikula na Malom Brijunu, *Zelena infrastruktura d.o.o.*, Zagreb.

Arhitektonski snimak zgrade tzv. vile Marice, Ured ovlaštene arhitektice Klara Pustijanac, Svetvinčenat. Ova dokumentacija je donirana.

9. IZLOŽBENA DJELATNOST

-Naziv izložbe

Osjetila / Senses

-Mjesto održavanja i prostor

crkva sv. Roka, Veli Brijun

-Vrijeme trajanja

18. svibnja – 26. rujna 2021.

-Autor(i) stručne koncepcije

Marko Človek, Lena Puhar O'Grady, Mira Pavletić, Snežana Smolić

-Autor(i) likovnog postava

Marko Človek, Lena Puhar O'Grady, Mira Pavletić, Snežana Smolić

-Opseg (broj eksponata)

Reljefi (6), skulpture (4)

-Web adresa

Izložba „Osjetila / Senses“ akademskog kipara Marka Človeka | Nacionalni park Brijuni (np-brijuni.hr)

-Vrsta

umjetnička, tuzemna, samostalna

-Tema

Izložba *Osjetila / Senses* pulskog akademskog kipara Marka Človeka predstavila je reljefe i skulpture rađene u tehnici bijele i raku keramike postavljenih u odnose u kojima je 'prazan' međuprostor aktivni sudionik umjetničkog doživljaja. Način oblikovanja umjetnik vezuje uz antički standard kao glavnu odrednicu umjetnosti europske civilizacije. Referirajući se na bezvremenost (i ssvremenost) antike, pomoću oblikovanih metalnih nosača postavlja skulpture u prostor u maniri arheološkog izloška ili muzejskog predmeta te na suvremenim način interpretira dualnost odnosa punog i praznog, pozitiva i negativa, crnog i bijelog. Ritmičnost ulaženja fragmenata ljudskog lica u prostor iz plohe zidnog reljefa stvara dinamičnu kompoziciju i poziva na taktilnost doživljaja. Opus problematizira i interpretira sustav ljudskih osjetila, tzv. sensorium, određen, kao takav, još od strane Aristotela. Vrijednosna hijerarhija pet osjetila - vida, sluha, mirisa, okusa i opipa - mijenjala se kroz vrijeme i različito određivala način na koji spoznajemo i doživljavamo svijet koji nas okružuje. Medijska i tehnološka revolucija posljednjih desetljeća, izlažući nas svakodnevno intenzivnim podražajima, svela je taj doživljaj na vizualno i auditivno. 'Vidim i čujem, dakle, postojim' postala je realnost današnjice. Izdvajajući svaki osjetilni organ iz konteksta ljudskog lica i rastvarajući tijelo na zasebne fragmente koji mogu funkcionirati samostalno, umjetnik svakom osjetilu vraća dostojanstvo i poziva nas na ponovnu sinesteziju osjetila, na davanje povjerenja onome što nam je kao ljudskoj vrsti urođeno, a što smo načinom života zaboravili.

-Korisnici

Posjetitelji Parka.

-Naziv izložbe

Polo na Brijunima

-Mjesto održavanja i prostor

crkva sv. Roka, Veli Brijun

-Vrijeme trajanja

listopad 2021.

-Autor(i) stručne koncepcije

Mira Pavletić

-Autor(i) likovnog postava

Mira Pavletić, Snežana Smolić

-Opseg (broj eksponata)

Panoi (11), crteži (6)

-Web adresa

Facebook

<https://www.facebook.com/npbrijuni/photos/a.155005124655455/2038697946286154>

-Vrsta

tematska, povijesna

-Tema

Izložba *Polo na Brijunima* otvorena je u crkvici sv. Roka na Velom Brijunu povodom *Svjetskog dana turizma i Europskog tjedna sporta*. Izložba nas vraća u dvadesete godine 20. stoljeća kada su otoci bili dijelom Kraljevine Italije. Nakon smrti Paula Kupelwiesera 1919. god. Brijunima upravlja njegov sin Karl koji mijenja prethodni poslovni koncept lječilišta i odmarališta u onaj u kojem Brijuni postaju mondena destinacija, otoci zabave i sporta, a sport koji je svojom ekskluzivnošću prednjačio nad ostalima bio je polo. Upravo je na Brijunima 1925. godine osnovan prvi polo klub u Italiji, koji je privukao mnogobrojnu europsku i svjetsku elitu. Uz opće informacije o polu, izložba najvećim dijelom donosi one vezane uz polo na Brijunima obuhvaćajući kupove koji su se igrali na otoku s naglaskom na kup *Brioni-Malta* kao najveći godišnji sportski događaj na kojem su sudjelovali mornarički časnici engleske sredozemne flote. Zanimljivo je i da je brijunski polo klub 1931. dobio i prvu žensku polo ekipu. Uz polo predstavljene su i teme usko vezane uz ovaj sport poput konjičkih natjecanja, konja, kočija i poznatih Brijunaca koji su sudjelovali u polo turnirima.

10. IZDAVAČKA DJELATNOST MUZEJA

10.1. Tiskovine

- Plakat izložbe *Osjetila / Senses*, Pula, 2021.

- Depljan izložbe *Osjetila / Senses*, Pula, 2021.

11. EDUKATIVNA DJELATNOST

11.1. Vodstva

Stručno vodstvo za edukaciju brijunskih vodiča i korisnika koncesijskog odobrenja za oplovljavanje otočja (25 sudionika).

Interpretacijska šetnje na temu: Paul Kupelwieser i zlatno doba Brijuna na engleskom jeziku za strane novinare u turizmu (35 sudionika).

Interpretacijska šetnje na temu: Paul Kupelwieser i zlatno doba Brijuna za hotelske goste (19 sudionika).

Stručna vodstva povodom Dana dinosaura (40 sudionika).

11.2. Predavanja

Dana 2. svibnja muzejska pedagoginja Lena Puhar O'Grady održala je Stručno predavanje povodom Smotre ulja.

Dana 29. lipnja muzejska pedagoginja Lena Puhar O'Grady održala je online predavanje na temu edukativnih aktivnosti NP Brijuni (za potrebe projekta MPA Networks)

Dana 29. listopada kustosica Snežana Smolić održala je predavanje na temu provedenih projekata Kamen-most i Staza vidikovaca studentima diplomskog studija Kultura i turizam Sveučilišta Juraj dobrila iz Pule.

11.3. Radionice i igraonica

Edukativna radionica Tragovima dinosaura održala se 31. ožujka (29 sudionika).

Međunarodna noć šišmiša obilježila se 04. rujna mnoštvom kreativnih radionica i edukativnih programa.

11.4. Ostalo

Održana četiri tjedna ljetne škole Mali čuvari Brijuna tijekom ljetnih mjeseci (64 sudionika).

14. UKUPAN BROJ POSJETITELJA

TIP POSJETITELJA	STALNI POSTAV	POVREMENE IZLOŽBE	MUZEJSKE IZLOŽBE U DRUGIM SREDINAMA	IZDVOJENE ZBIRKE I LOKALITETI	UKUPNO STALNI POSTAV + IZLOŽBE	EDUKACIJSKI PROGRAMI	MANIFESTACIJE, OTVORENJA, PROMOCIJE, AKCIJE i DRUGI PROGRAMI (navesti koji)	NOĆ MUZEJA	MEĐUNARODNI DAN MUZEJA	UKUPNO	UKUPAN BROJ POSJETITELJA
ODRASLI(individualci)	89.416				89.416		8.496			8.496	97.912
KARTA S POPUSTOM (ind.djeca, mlađi, umirovljenici,...)	34.108				34.108	183	1.584			1.767	35.875
GRUPE - odrasli (broj osoba)	5.765				5.765					0	5.765
GRUPE - predškolski uzrast (broj osoba)					0					0	0
GRUPE - osnovna škola (broj osoba)	5.955				5.955					0	5.955
GRUPE - srednja škola(broj osoba)					0					0	0
GRUPE - studenti (broj osoba)	1.154				1.154					0	1.154
OSOBE S POSEBNIM POTREBAMA- invalidi (broj osoba)	625				625					0	625
OBITELJSKA ULAZNICA (broj osoba)					0					0	0
STRANI TURISTI (pojedinačno i grupno)					0					0	0
BESPLATAN ULAZ-djeca do 7 god. (od ukupnog broja)	4.397				4.397					0	4.397
UKUPNO:	137.023	0	0	0	137.023	183	10.080	0	0	10.263	147.286

Online posjećenost hrvatskih muzeja i zbirki u 2021. godini - mrežne stranice								
	Online zbirke	Virtualne/online izložbe	Virtualne ture kroz muzej	Online edukativni programi (radionice, predavanja i sl.)	Online događanja uživo (otvorenja, vodstva i sl.)	Newsletter	Ostalo (upisati)	Ukupno
Mrežne stranice Parka								3,097,318
Mrežne stranice muzeja (upisati broj pojedinačnih posjeta)								
Ukupno								

Molimo unesite podatke za ona polja za koja raspolažete podacima. Za društvene mreže ili video kanale koje nismo naveli molimo unesite naziv.

Online posjećenost hrvatskih muzeja i zbirki u 2021. godini - društvene mreže i video kanali						
	Broj pregleda	Broj pratitelja	Broj lajkova	Broj komentara	Broj dijeljenja sadržaja	Ukupno
Facebook	2,500,000	2,900				
Instagram*	38,500	14,300				
Twitter						
TikTok						
Ostalo – društvene mreže (upisati koja)						
YouTube						
Vimeo						
Ostalo – video kanali (upisati koji)						
Ukupno						

* Instagram podaci za posljednjih 90 dana

15. FINANCIJE

15.1. Izvori financiranja (u %)

-RH	8,96%
-lokalna samouprava	0
-vlastiti prihod	73,66%
-sponzorstvo	0
-donacije	0,64%
-EU fondovi	16,74%